

Analiza danych: Techniki walidacji modeli

Marek J. Drużdżel

Politechnika Białostocka

Wydział Informatyki

m.druzdzel@pb.edu.pl
<http://www.wi.pb.edu.pl/~druzdzel/>

Plan wykładu

- Wstęp
- Walidacja krzyżowa
- Podstawowe miary jakości modelu:
dokładność, czułość, swoistość, macierz
przekłamań
- Krzywe ROC i AUC
- Krzywe kalibracyjne
- Demo
- Uwagi końcowe

Wprowadzenie: Potrzeba walidacji

Podstawowe pytanie:

**Skąd wiemy, że
wiedza wydobyta z
danych jest
cokolwiek warta?**

http://www.ehow.com/how_7897502_evaluate-higher-order-questions-answers.html

Wprowadzenie: Potrzeba walidacji

Różne (często zależne od problemu) odpowiedzi, np.

- „Przekazuję tylko to, co widzę w danych” (Skąd wiesz, że to, co widzisz, jest tym, co tam jest 😊?)
- „Mój model radzi sobie dobrze w praktyce” (Co to znaczy „dobrze sobie radzi”?)
- „Mogę zapewnić miarę wiarygodności wydobytej wiedzy” (Zwykle w postaci parametrów statystycznych, takich jak wartość p lub przedział ufności)
- „Samodzielnie potwierdziłem odkrycie” (np. poprzez potwierdzenie hipotezy przyczynowej eksperymentalnie)

Walidacja krzyżowa

Walidacja krzyżowa: O co chodzi

Testowanie modelu na tych samych danych, których użyliśmy do szkolenia, nie wydaje się dobrym pomysłem.

To tak, jakby nauczać używając dokładnie tych pytań, które zadamy im na egzaminie.

Jaka jest najlepsza strategia?

Zapamiętaj odpowiedzi!

Jak uczniowie poradzą sobie z pytaniami, których nigdy nie widzieli?

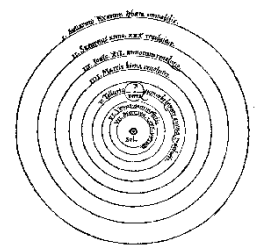
Całkiem możliwe, że słabo.

Walidacja krzyżowa: O co chodzi

- Testowanie modelu na tych samych danych, których użyliśmy do szkolenia faworyzuje najbardziej złożone modele, które najlepiej pasują do danych (np. najlepszą strategią będzie dokładne nauczenie się wszystkich przypadków w zbiorze treningowym).
- Prostsze modele mogą lepiej pasować do przyszłych instancji danych niż modele złożone.

Ptolemy's model

Copernicus' model

Walidacja krzyżowa zapobiega nadmiernemu dopasowaniu

Walidacja krzyżowa: Metoda „holdout”

Walidacja krzyżowa to technika oceny, w jaki sposób wyniki mogą zostać uogólnione na niezależny zbiór danych.

Stosowana w sytuacjach, w których celem jest przewidywanie i szacowanie praktycznej dokładności modelu.

- Dane dzieli się na dwa rozłączne zbiory: (1) zbiór uczący i (2) zbiór testowy (tzw. zbiór walidacyjny). Rozmiar tych dwóch podzbiorów jest kwestią decyzji i zwykle zależy od rozmiaru zbioru danych.
- Modelu uczy się na zbiorze treningowym, a sprawdza wyniki na zbiorze testowym.

Prosta i skuteczna metoda 😊.

Jakie są wady tego podejścia?

- Marnuje dane, które można byłoby wykorzystać do nauki 😞.
- W przypadku małych zbiorów danych, wynik ewaluacji zależy od szczęścia/zbiegu okoliczności (gdy zbiór testowy ma dużą wariancję) 😊.

Walidacja krzyżowa: Metoda k-fold

Metoda “k-fold”

Dzieli zbiór danych na k równych (w przybliżeniu) części, wykorzystuje k-1 z nich do uczenia, a pozostałą do testowania, powtarza to k razy, uśrednia wyniki z każdej iteracji.

Iteration 1	Iteration 2	Iteration 3	...	Iteration k
Fold 1	Fold 1	Fold 1	...	Fold 1
Fold 2	Fold 2	Fold 2	...	Fold 2
Fold 3	Fold 3	Fold 3	...	Fold 3
...
Fold k	Fold k	Fold k	...	Fold k

Training

Testing

Zmniejsza to zmienność wyniku kosztem większej liczby obliczeń.

Metoda “Leave-One-Out”

Skutecznie wykorzystuje n-1 instancji do uczenia i testuje model na wszystkich n instancjach, pojedynczo (skrajny przypadek metody „k-fold”, gdy k=n).

Dokładność, czułość, swoistość, macierz przekłamań

Dokładność

Liczy ile instancji zostało poprawnie zidentyfikowanych (sklasyfikowanych, rozpoznanych, odgadniętych).

Problemy z dokładnością:

- Wrażliwość na asymetrie w rozkładach zmiennych klas.
- Niech częstość występowania raka wynosi 10 na 1000
- Model, który zawsze zgaduje „nie ma raka”, będzie miał 99% dokładności, ale przeoczy wszystkie nowotwory.

Trzeba przyrzeć się szczegółom!

Czułość i swoistość

Czułość i swoistość

Czułość i swoistość to statystyczne miary jakości binarnego testu klasyfikacyjnego, znanego również w statystyce jako funkcja klasyfikacyjna.

Czułość mierzy odsetek faktycznie pozytywnych wyników, które zostały prawidłowo zidentyfikowane (np. odsetek chorych, u których prawidłowo zidentyfikowano daną chorobę).

Swoistość mierzy odsetek prawidłowo zidentyfikowanych wyników negatywnych (np. odsetek zdrowych osób, które zostały prawidłowo zidentyfikowane jako osoby nie cierpiące na daną chorobę).

Te dwie miary są ściśle powiązane z koncepcjami błędów typu I i II. Doskonały predyktor nie popełnia błędów, czyli charakteryzuje się 100% czułością (tj. określa wszystkie osoby z grupy chorych jako chore) i 100% swoistością (tj. nie charakteryzuje nikogo z grupy zdrowych jako chorego).

W praktyce jednak nie ma doskonałych predyktorów.

Czułość i swoistość: Definicje

Czułość

$$\text{sensitivity} = \frac{\text{number of true positives}}{\text{number of true positives} + \text{number of false negatives}}$$

= probability of a positive test given that the patient is ill

Swoistość

$$\text{specificity} = \frac{\text{number of true negatives}}{\text{number of true negatives} + \text{number of false positives}}$$

= probability of a negative test given that the patient is well

Czułość i swoistość: Związki pomiędzy pojęciami

Badanie przesiewowe na krew utajoną w kale (FOB) zastosowane u 2030 osób w celu wykrycia raka jelita grubego

		Condition (as determined by "Gold standard")		
		Condition Positive	Condition Negative	
Test Outcome	Test Outcome Positive	True Positive	False Positive (Type I error)	Positive predictive value = $\frac{\Sigma \text{ True Positive}}{\Sigma \text{ Test Outcome Positive}}$
	Test Outcome Negative	False Negative (Type II error)	True Negative	Negative predictive value = $\frac{\Sigma \text{ True Negative}}{\Sigma \text{ Test Outcome Negative}}$
		Sensitivity = $\frac{\Sigma \text{ True Positive}}{\Sigma \text{ Condition Positive}}$	Specificity = $\frac{\Sigma \text{ True Negative}}{\Sigma \text{ Condition Negative}}$	

[http://en.wikipedia.org/wiki/Specificity_\(statistics\)](http://en.wikipedia.org/wiki/Specificity_(statistics))

Dokładność = $(TN+TP)/(TN+TP+FN+FP) = 1840/2030 = 90.6\%$

Czułość i swoistość: Przykład

Badanie przesiewowe na krew utajoną w kale (FOB) zastosowane u 2030 osób w celu wykrycia raka jelita grubego

		Patients with bowel cancer (as confirmed on endoscopy)		
		Condition Positive	Condition Negative	
Fecal Occult Blood Screen Test Outcome	Test Outcome Positive	True Positive (TP) = 20	False Positive (FP) = 180	Positive predictive value = $TP / (TP + FP)$ = $20 / (20 + 180)$ = 10%
	Test Outcome Negative	False Negative (FN) = 10	True Negative (TN) = 1820	Negative predictive value = $TN / (FN + TN)$ = $1820 / (10 + 1820)$ ≈ 99.5%
		Sensitivity = $TP / (TP + FN)$ = $20 / (20 + 10)$ ≈ 67%	Specificity = $TN / (FP + TN)$ = $1820 / (180 + 1820)$ = 91%	

[http://en.wikipedia.org/wiki/Specificity_\(statistics\)](http://en.wikipedia.org/wiki/Specificity_(statistics))

Czułość i swoistość: Przykład

Obliczenia:

False positive rate (α) = type I error = 1 - swoistość = $FP / (FP + TN) = 180 / (180 + 1820) = 9\%$

False negative rate (β) = type II error = 1 - czułość = $FN / (TP + FN) = 10 / (20 + 10) = 33\%$

Power = czułość = $1 - \beta$

Likelihood ratio positive = $czułość / (1 - swoistość) = 66.67\% / (1 - 91\%) = 7.4$

Likelihood ratio negative = $(1 - czułość) / swoistość = (1 - 66.67\%) / 91\% = 0.37$

		Patients with bowel cancer (as confirmed on endoscopy)		
		Condition Positive	Condition Negative	
Fecal Occult Blood Screen Test Outcome	Test Outcome Positive	True Positive (TP) = 20	False Positive (FP) = 180	Positive predictive value = $TP / (TP + FP) = 20 / (20 + 180) = 10\%$
	Test Outcome Negative	False Negative (FN) = 10	True Negative (TN) = 1820	Negative predictive value = $TN / (FN + TN) = 1820 / (10 + 1820) \approx 99.5\%$
		Sensitivity = $TP / (TP + FN) = 20 / (20 + 10) \approx 67\%$	Specificity = $TN / (FP + TN) = 1820 / (180 + 1820) = 91\%$	

Zatem przy dużej liczbie wyników fałszywie dodatnich i niewielkiej liczbie wyników fałszywie ujemnych dodatni wynik testu przesiewowego FOB sam w sobie słabo potwierdza nowotwór (PPV = 10%) i należy przeprowadzić dalsze badania; prawidłowo jednak identyfikuje 66,7% wszystkich nowotworów (czułość). Jednak jako test przesiewowy, wynik negatywny potwierdza, że pacjent nie ma raka (NPV = 99,5%), a na tym wstępnym etapie prawidłowo identyfikuje 91% osób, które nie mają raka (swoistość).

[http://en.wikipedia.org/wiki/Specificity_\(statistics\)](http://en.wikipedia.org/wiki/Specificity_(statistics))

Macierz przekłamań

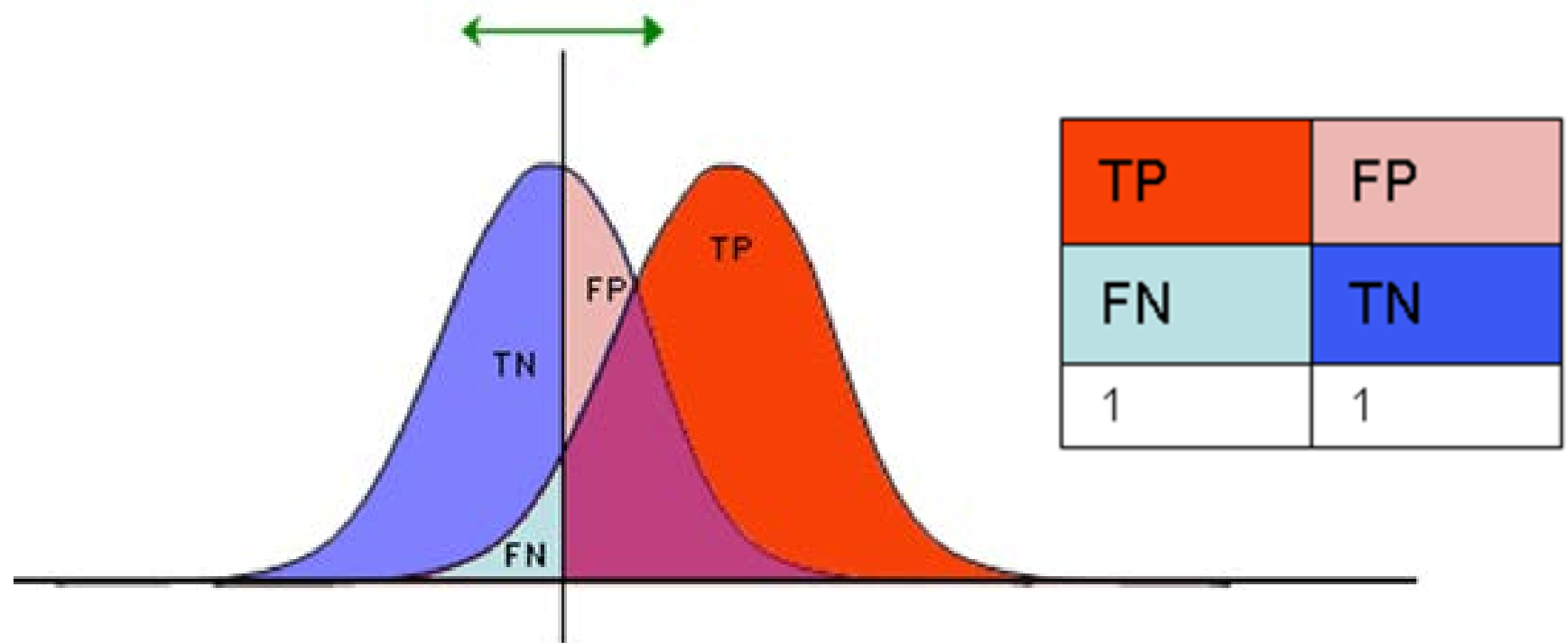
Macierz przekłamań

To samo, co widzieliśmy wcześniej, ale użyte w odniesieniu do przewidywań modelu i prawdziwego stanu rzeczy.

		Patients with bowel cancer (as confirmed on endoscopy)		
		Condition Positive	Condition Negative	
Fecal Occult Blood Screen Test Outcome	Test Outcome Positive	True Positive (TP) = 20	False Positive (FP) = 180	Positive predictive value $= TP / (TP + FP)$ $= 20 / (20 + 180)$ $= 10\%$
	Test Outcome Negative	False Negative (FN) = 10	True Negative (TN) = 1820	Negative predictive value $= TN / (FN + TN)$ $= 1820 / (10 + 1820)$ $\approx 99.5\%$
		Sensitivity $= TP / (TP + FN)$ $= 20 / (20 + 10)$ $\approx 67\%$	Specificity $= TN / (FP + TN)$ $= 1820 / (180 + 1820)$ $= 91\%$	

Krzywe ROC (Receiver Operating Characteristic)

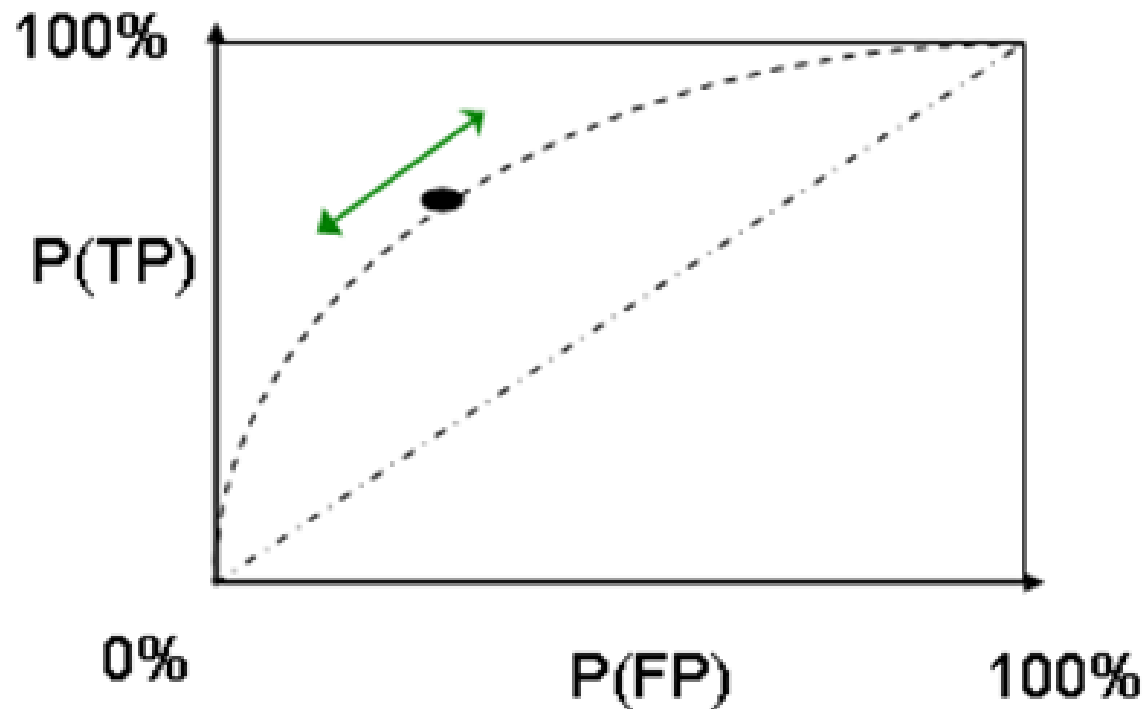
Krzywa ROC (interpretacja)

- Należy pamiętać, że bardzo często musimy znaleźć kompromis pomiędzy czułością a swoistością: wyższa czułość oznacza niższą swoistość i odwrotnie.
- Ustalenie progu jest kwestią decyzji.
- Próg, który zdecydujemy się przyjąć, określi parametry naszego testu (tj. współczynniki prawdy/fałszywie dodatniej i prawdy/fałszywie ujemnej).

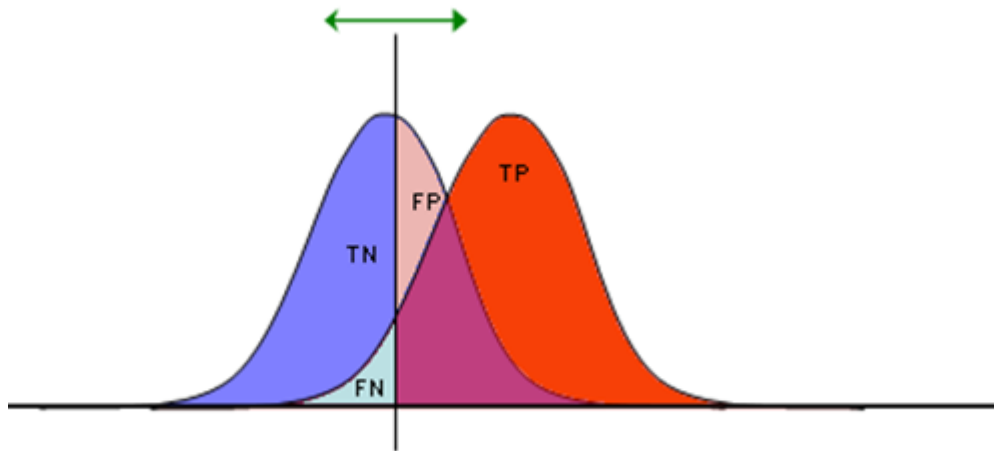
http://en.wikipedia.org/wiki/Receiver_operating_characteristic

Krzywa ROC (interpretacja)

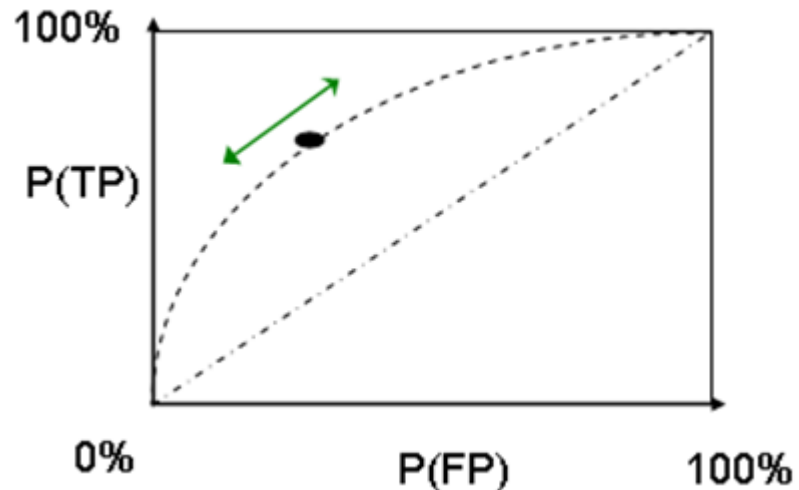
- Przesuwając próg, zmieniamy wartości czułości i swoistości. Wykres wszystkich możliwych wartości tych dwóch parametrów daje nam interesującą charakterystykę testu (system klasyfikacji, odbiornik itp.)

Krzywa ROC (interpretacja)

TP	FP
FN	TN
1	1

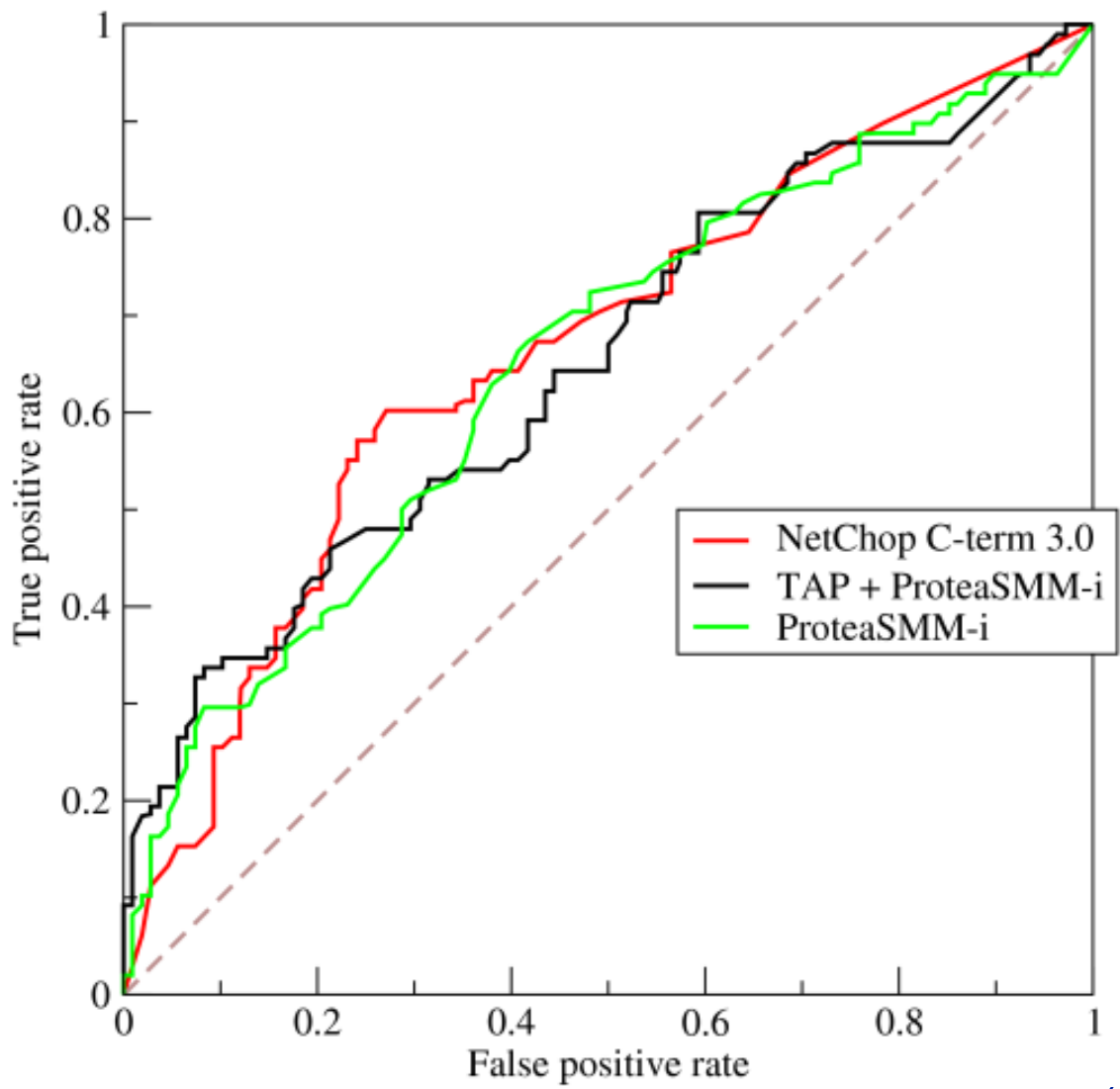
- Wykresy takie jak ten po prawej stronie nazywane są krzywymi ROC (Receiver Operating Characteristics, charakterystyka operacyjna odbiornika).
- Są sposobem na scharakteryzowanie jakości systemu detekcji.

http://en.wikipedia.org/wiki/Receiver_operating_characteristic

Krzywa ROC

- Wywodzi się z teorii informacji
- Jest to wykres graficzny ilustrujący działanie binarnego systemu klasyfikatorów przy zmianie jego progu dyskryminacji.

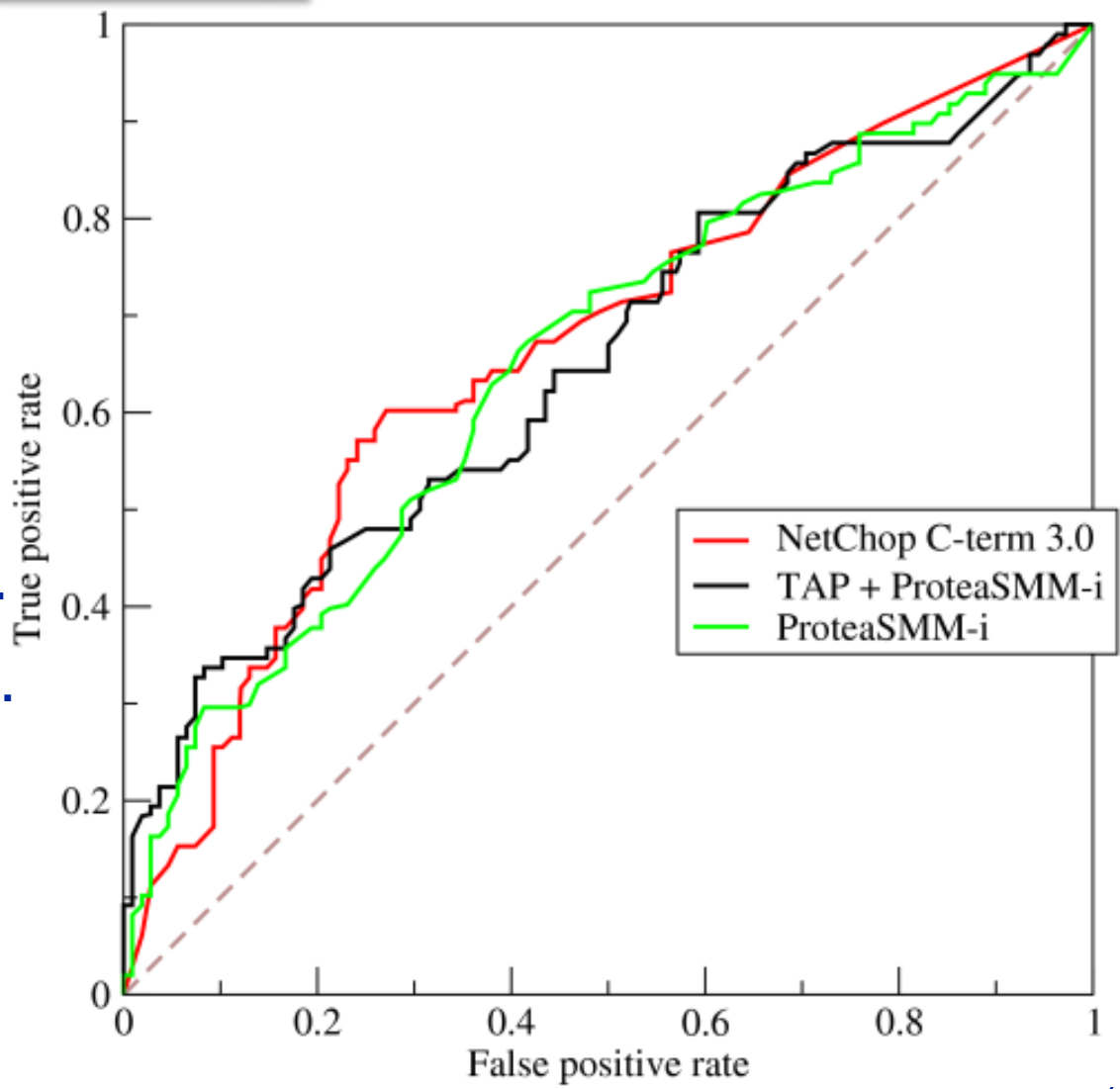

http://en.wikipedia.org/wiki/Receiver_operating_characteristic

**AUC: Area Under the
(ROC) Curve (pole
pod krzywą ROC)**

AUC: Pole pod krzywą ROC)

- AUC to sposób na scharakteryzowanie „odbiorcy” za pomocą jednej liczby.
- Oddaje intuicyjną koncepcję, że im wyższy ROC, tym lepiej.
- Idealna krzywa ROC przejdzie przez punkt (0,1). Pole pod taką idealną krzywą będzie wynosić 1,0.

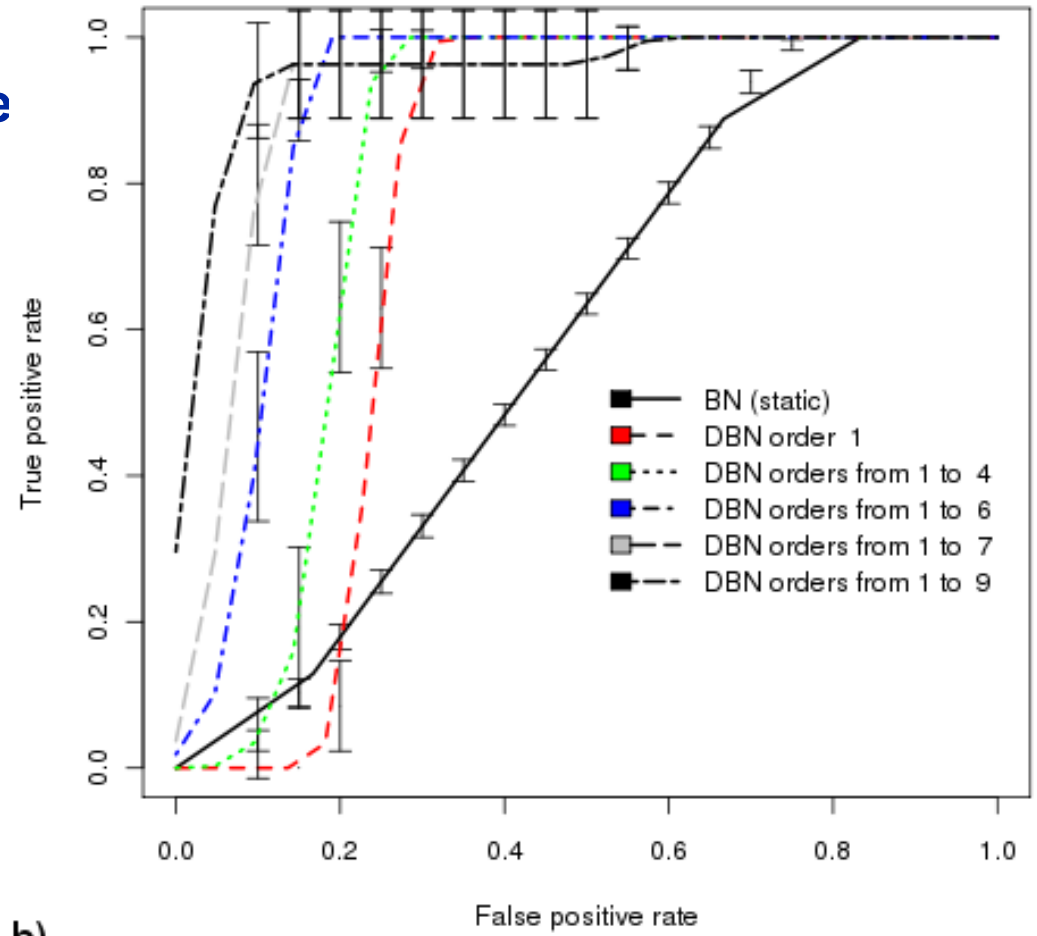
http://en.wikipedia.org/wiki/Receiver_operating_characteristic

AUC: Pole pod krzywą ROC)

AUC nie zawsze wskazuje
najlepszy model

BN and DBNs for prediction of ovulation days
5 days before ovulation
woman id 20380003

b)

Kalibracja

Elementy teorii decyzji

Teoretycznie rozsądny sposób podejmowania decyzji w warunkach niepewności

- Musimy wziąć pod uwagę niepewność i preferencje. Są one mierzone odpowiednio przez prawdopodobieństwo i użyteczność.
- Prawdopodobieństwo jest miarą niepewności.
- Użyteczność jest miarą preferencji, która łączy się z prawdopodobieństwem poprzez wartość oczekiwaną.

Przykładowa decyzja

<http://www.fox7austin.com/weather/69360832-story>

- Czy powinniśmy zabrać z domu parasol?
- Kiedy prognoza jest dobra?

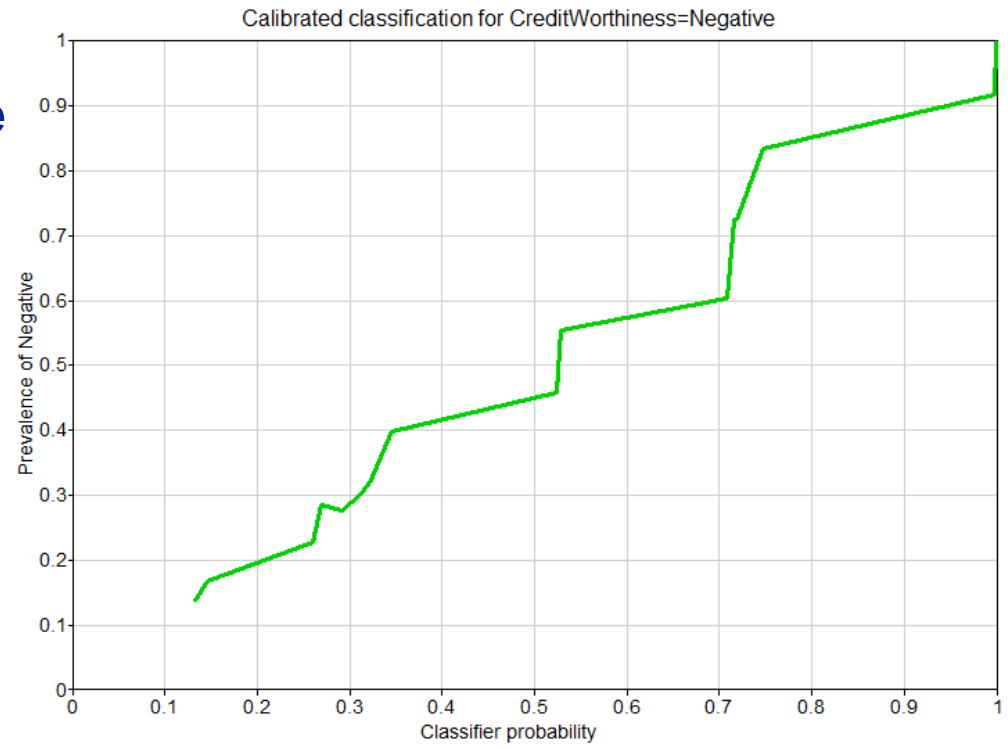

Kalibracja

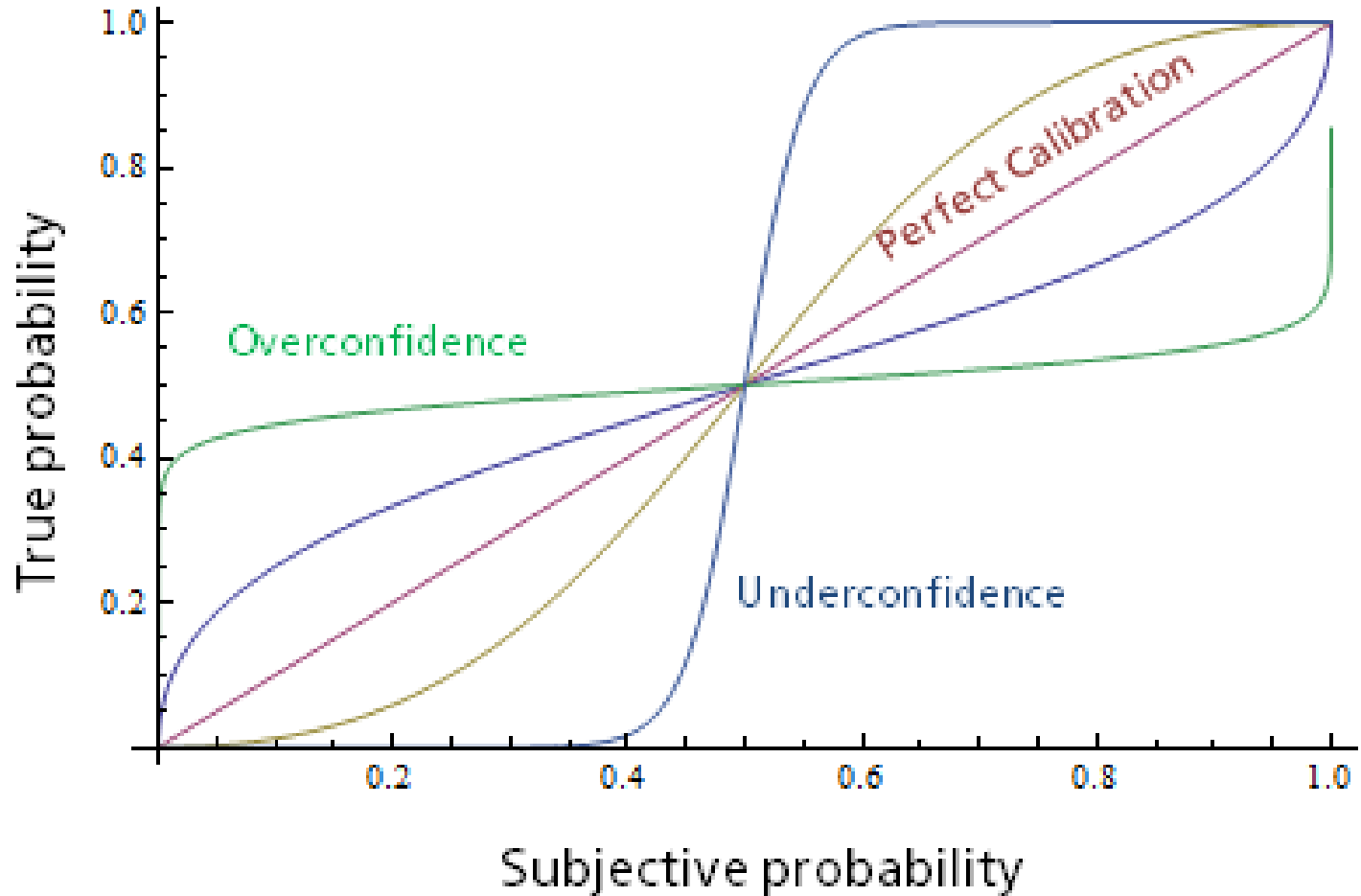
Pytanie brzmi: czy mój model podaje dokładne prawdopodobieństwa?

Nanosimy częstości zaobserwowane w danych (oś rzędnych) na prawdopodobieństwa obliczone przez system (oś odciętych).

Różne triki wygładzające krzywą kalibracji.

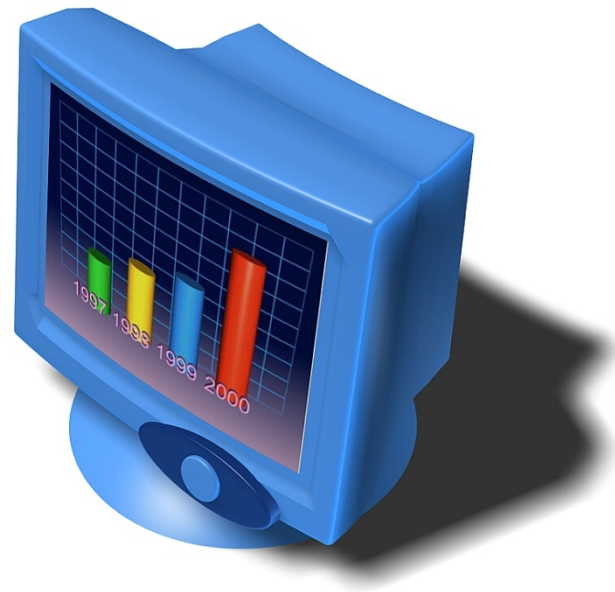

Kalibracja: Nadmierna i niedostateczna pewność siebie

<http://3.bp.blogspot.com/-ImpGS0cqvuw/VDxhem5qTFI/AAAAAAAAACU/qu0hVUn9PBQ/s1600/20141014-Calibration.png>

Pozostałość tej sesji

Uwagi końcowe

- **Rzeczywistość jest świetnym sprawdzianem każdej aktywności 😊.**
- **Weryfikacja ma kluczowe znaczenie w przypadku każdego modelu i teorii, w tym modeli i teorii wywodzących się z danych.**
- **Statystyka ponownie jest w tym względzie światłem przewodnim.**
- **Istnieje wiele podejść do weryfikacji i testowania, przy czym w przypadku analizy opartej na danych dominującą metodą jest walidacja krzyżowa.**
- **Kiedy model generuje prawdopodobieństwo, kalibracja jest często zapominana/przeoczana.**

